

Vlaams
Parlement

vergadering **C309**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 3 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de culturele bovenbouw – 3582 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de erkenning van cultuur in het operationeel programma Interreg VI Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen – 3590 (2020-2021)	8
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het evaluatierapport over de taxshelter 2020 – 3614 (2020-2021)	10

**VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de culturele bovenbouw
– 3582 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik heb een vraag over de culturele bovenbouw. We hebben vorige week gedebatteerd over de vertegenwoordiging van de lokale cultuurhuizen en het bovenlokaal cultuurbeleid. Het deed mij terugdenken aan de zogenaamde bovenbouwvoefening waar vorige legislatuur heel veel over gepraat werd en waar er toch serieuze stappen werden gezet. Het leek me goed om het nog eens over deze oefening en de stand van zaken te hebben.

Bij de hervorming van de bovenbouw heeft uw voorganger een schema opgesteld. Dat was een schema van de heer Koen Vandyck, die iedere keer een raamwerk voor ogen had waarbij de bovenbouw een samenspel is van vijf elementen die elk hun eigen rol spelen. Naast het departement, de twee fondsen en de belangenbehartigers zijn er twee grote clusters, de sectorale en de transversale steunpunten.

Er zijn dan een aantal werven afgesproken qua hervorming in de bovenbouw. Dat was een gelijke aansturing van de sectorale steunpunten via gelijke kerntaken en ook via gelijke beheersovereenkomsten. Dat was de oprichting van het Steunpunt voor Bovenlokale Cultuurwerking; uiteindelijk is dat dan OP/TIL geworden. Dat was de afbouw van de subsidiëring van belangenbehartigers; de uitbreiding van Kunstenloket naar Cultuurloket; de verschuiving van de ondersteuning van de professionele niet-klassieke muziek van Kunstenpunt naar Poppunt, dat nu VI.BE heet; en een clustering van een aantal organisaties die werken rond digitalisering, waardoor je meer slagkracht kunt hebben en minder versnippering.

Minister-president, hebt u sinds uw aantreden dit dossier opnieuw in handen genomen? Zijn er nog losse eindjes die onze aandacht verdienen, want op zich was dat een heel grote werf?

Met betrekking tot de praktijkontwikkeling was het de bedoeling dat de drie steunpunten een gecoördineerd afsprakenkader rond onderzoek moesten afsluiten met de administratie. Dit moest zorgen voor meer stroomlijning bij het opstellen van de onderzoeksagenda. Hoever staan we hiermee?

Hoe evalueert de sector de hervormde culturele bovenbouw? Welke signalen krijgt u daarover?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De culturele bovenbouw heeft onder impuls van mijn voorganger – u was daar nauw van op de hoogte – inderdaad een belangrijke evolutie doorgemaakt. Ik som even de belangrijkste bewegingen op. Een, de opdracht van de drie sectorale steunpunten in de sectordecreten is op elkaar afgestemd. Twee, Cultuurloket heeft vanaf 2018 zijn werking uitgebreid van de kunstensector naar het brede cultuurveld. Drie, in 2018 werd het steunpunt Publiq opgericht, een samensmelting van de organisaties Cultuurnet, Vitamine C en het CJP. Vier, met OP/TIL is in 2019 een sterk steunpunt voor de bovenlokale cultuurwerking opgericht. Vijf, er werd een beheersovereenkomst gesloten met Poppunt, dat vanaf 2019 de ondersteuning van de professionele niet-klassieke muziek integreerde in zijn werking, wat nu binnen het nieuwe Kunstendecreet apart opgenomen is. Poppunt werd in 2019 omgedoopt tot VI.BE. Zes, De Federatie nam er

vanaf 2019 de belangenbehartiging bij voor het bovenlokaal en amateurkunstenveld. Dit is trouwens de enige organisatie binnen het culturele veld die binnen een gesubsidieerde werking ook belangenbehartiging opneemt. En zeven, in 2019-2020 werd een deel van het voormalig provinciaal erfgoedconsulentschap, zowel personeel als middelen, overgedragen naar het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed (FARO).

Nog in verband met bevoegdheidsoverdrachten vermeld ik even pro memo dat het vroegere steunpunt voor lokaal cultuurbeleid LOCUS al in 2014 werd stopgezet en samen met Bib.net in 2015 deels is overgegaan in Cultuurconnect. Dit viel samen met de overheveling van de middelen voor lokaal cultuurbeleid naar het Gemeentefonds. Dit is dus al enige tijd geen Vlaamse bevoegdheid meer.

Deze bewegingen zijn in kaart gebracht en ook verder gestimuleerd door het korte inventariserende onderzoekswerk van Vandyck/Larock in het najaar van 2017. Tot zover de geschiedenis.

En ja, ik heb dat in handen genomen. De zonet opgesomde bewegingen zijn nog steeds gaande en ik wil dit ook gericht blijven aansturen. Daarom heb ik de vraagstelling over het omgaan met de culturele bovenbouw opgenomen in de Vlaamse brede heroverweging. Dit is een overheidsbreed onderzoek, geïnitieerd door mijn collega Diependaele, om in alle departementen een kritische analyse uit te voeren op de bestaande beleidslijnen en bestedingen. Voor cultuur heb ik als een van de zes onderzoeksthema's de culturele bovenbouw naar voren geschoven met de bedoeling de relatie van de overheid tot de bovenbouw verder te analyseren. Professor Filip De Rynck zal in samenwerking met IDEA Consult tegen de tweede helft van juni hierover een korte probleemstellende nota schrijven.

De issues die aan bod zullen komen, zijn: de afbakening van de kerntaken van de overheid; de problematiek van coördinatie in het systeem; het belang van transparantie en verantwoording versus de administratieve lasten en de overheadkosten verbonden met onder andere beheersovereenkomsten; de verhouding tussen autonomie en democratische controle, inclusief de rol van het Vlaams Parlement; ruimte houden voor dynamiek, gedrevenheid en innovatie en voor maatschappelijk draagvlak enzovoort. De onderzoekers zullen dit toelichten met voorbeelden van bovenbouworganisaties, van taken en van taakprofielen, met toepassingen in de praktijk van de bovenbouw zoals die nu functioneert.

Met andere woorden, we zullen kijken naar de coherentie van het overheidsbeleid, de participatie van organisaties in het beleid en de transparantie en verantwoording van het beleid voor burgers en organisaties. Ik hoop daarmee de bewegingen in de bovenbouw verder goed te kunnen monitoren. De bovenbouw wordt bijvoorbeeld ook gevat door de digitale transformatie. De digitale transformatie van de culturele sector krijgt momenteel een extra injectie via het Plan voor Herstel en Veerkracht. Het is belangrijk dat de sector zich verder ontwikkelt op basis van een gemeenschappelijke strategie, en daarin heeft de bovenbouw zeker een rol te spelen.

Met betrekking tot praktijkontwikkeling was de bedoeling dat de drie sectorsteunpunten een gecoördineerd afsprakenkader rond onderzoek moesten afsluiten met de administratie. Dit moet zorgen voor meer stroomlijning bij het opstellen van de onderzoeksagenda. Hoeveel staan we hiermee?

Volgens het zogeheten verzameldecreet van 27 mei 2019 en het Circusdecreet van 1 maart 2019 moet er een gecoördineerd afsprakenkader onderzoek tussen de administratie en Kunstenpunt, FARO, Socius en het Circuscentrum worden gesloten. Dit afsprakenkader bestaat volgens de decreten uit een generiek deel, dat voor alle steunpunten en de administratie geldt, en een specifiek deel per steun-

punt. Het steunpunt voor bovenlokale cultuur OP/TIL werd opgenomen in het afsprakenkader onderzoek naar aanleiding van de oprichting van dit steunpunt. In het nieuwe Kunstendecreet is opgenomen dat ook VI.BE zich aansluit bij het afsprakenkader in 2022.

Op 3 februari 2021 keurde ik het afsprakenkader onderzoek goed. Het afsprakenkader vormt een samenhangend geheel dat bestaat uit zes overeenkomsten: één generiek deel voor alle steunpunten en het departement, dat zorgt voor meer afstemming en samenwerking en een betere ontsluiting van het beleidsrelevant cultuuronderzoek dat wordt uitgevoerd, en vijf specifieke delen – één per deelsector/steunpunt – voor de samenwerking tussen de administratie en de steunpunten over het verzamelen, beheren, verwerken en ontsluiten van beleidsrelevante data en kerncijfers enerzijds en de opmaak van landschapstekeningen anderzijds.

Op meer inhoudelijk vlak bestaat het afsprakenkader uit drie grote onderdelen die ook per steunpunt een geheel vormen: de opmaak van een gezamenlijke onderzoeksagenda beleidsrelevant cultuuronderzoek en een jaarlijkse onderzoekskalender, zoals opgenomen in het generieke deel; het verzamelen, beheren, verwerken en ontsluiten van beleidsrelevante data en kerncijfers over de verschillende deelsectoren zoals afgesproken in de specifieke delen; de opmaak van landschapstekeningen zoals voorzien in de specifieke delen.

De administratie bereidt momenteel de uitwerking van de onderzoeksagenda voor en zet ook samen met de steunpunten trajecten uit voor het verzamelen, beheren, verwerken en ontsluiten van data en kerncijfers. Betrachting is om tegen het najaar de planning voor het luik rond data en kerncijfers met alle steunpunten te hebben uitgetekend.

Hoe ervaart de sector zelf de hervormde culturele bovenbouw? Er werd door het departement geen bevraging van de sector gedaan. Er is dus geen officiële informatie beschikbaar over hoe de sector staat tegenover de gedane hervormingen. Maar mijn kabinet en ikzelf hebben heel wat informele contacten met de sector, en daaruit blijkt dat de meningen – dat zal wel altijd zo zijn – verdeeld zijn. Sommigen zijn tevreden, anderen voelen zich miskend, nog anderen moeten zich herpositioneren. Kortom, bij zo'n hervorming zijn de meningen altijd verdeeld. Dat was in het verleden zo, dat is in het heden zo, en iets in mij zegt dat dat in de toekomst ook zo zal zijn, al trachten we dat te vermijden.

– *Manuela Van Werde treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dat was heel veel informatie, minister-president. In het kader van de Vlaamse brede heroverweging is er een aanvullend onderzoek door Filip De Rynck. Dat zal gaan over de transparantie, de dynamiek en de samenwerking met het departement. Het zou in juni nog worden opgeleverd. Klopt dat?

De onderzoeksagenda zal in het najaar worden vastgelegd. Dat is een heel grote stap vooruit, de ondertekening die u daar gedaan hebt. Dank daarvoor. Het bijhouden van data is alles. Dat weten we allemaal. Het is superbelangrijk dat we daar in de cultuursector volle bak mee aan de slag gaan. Ik kijk uit naar de eerste resultaten in het najaar. Ik hoop dat we de commissie daar eens rond kunnen organiseren. Ik kijk daarvoor naar u, voorzitter. Misschien kunnen we een toelichting krijgen rond de onderzoeksdata van professor De Rynck. Dank u voor alle ondernomen stappen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister-president, ik wil bevestigen dat de stroomlijning goed is, maar dat we nog aandacht moeten hebben voor voldoende sectorale benadering. De specificiteit van elke sector mag niet teniet worden gedaan.

Tot vervelens toe, we hebben de discussie al zo vaak gevoerd, er zijn toch een aantal sectoren die denken dat ze uit de boot gaan vallen: de culturele en de gemeenschapscentra. We hebben het er vorige week nog over gehad. Het is een beetje een welles-nietesspelletje: 'we agree to disagree' zeiden we op het einde.

Om dat te objectiveren, als er dan toch een onderzoek komt, minister-president, kan er dan ook geen bevraging komen bij de sector en de medewerkers van de culturele centra? U zei toen van die brief dat maar een klein percentage ondertekend had en niet tevreden is op dit moment. Dat was uw aanvoelen; ons aanvoelen is anders. Kunnen we ook dat niet objectiveren, als er toch nog onderzoek komt? Kunnen we eens kijken of we daar niet met hiaten zitten en of de manier waarop alles zal worden georganiseerd in de toekomst wel voldoende is?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Vooreerst nog welgemeende felicitaties aan collega D'Hose, die gisteren jarig was en toch een belangrijke leeftijdsgrens overschreden heeft. Proficiat, collega D'Hose, en bedankt voor uw interessante vraagstelling.

Minister-president, bedankt voor uw uitgebreide antwoord. Voor CD&V was dit een heel belangrijke hervorming die heeft plaatsgevonden. Die lijkt mij in grote lijnen afgerond. Het is goed dat er nog onderzoek en de brede heroverweging komt om nog een aantal zaken uit te klaren. Maar nu is het in het belang van de sector voornamelijk heel belangrijk dat zij na het voorbije anderhalf jaar, dat zeker voor de brede cultuursector een heel moeilijk jaar was – we zitten nog volop in de pandemie, het einde is hopelijk in zicht –, al hun aandacht kunnen richten op de ondersteuning van die sector en het werkveld zelf, en minder op zichzelf. Maar als er 'en cours de route' ook nog efficiëntieoefeningen kunnen gebeuren, is dat natuurlijk des te beter.

Ik heb nog een vraag, minister-president. U spreekt hier over die brede heroverweging. Ik vroeg mij af of daarin ook gekeken kan worden naar de rol van het departement zelf, en als mevrouw Meuleman hier vraagt om een bevraging te doen bij de sector, of daar eventueel ook aandacht voor kan zijn. Ik ben in het verleden kritisch geweest over de hervormingen binnen het departement. Maar dit kan misschien een aanleiding zijn om ook eens met een kritische blik daarnaar te kijken.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Vorige legislatuur hebben we inderdaad ook al een boompje, of meerdere bomen, opgezet over de hervorming van de culturele bovenbouw. Ik heb daar zelf ook actief aan meegewerkt, aan het opstellen van die boompjes. Ik denk dat we in de goede richting gaan. Het is belangrijk dat er bovenbouwactoren zijn, maar dat mag natuurlijk ook geen waterhoofd worden. Dat is niet goed voor de sector, en voor niemand eigenlijk.

Langs de andere kant blijft digitalisering daarin een belangrijk aandachtspunt. Ik denk dat we op de goede weg zijn.

Er zijn ook wel nieuwe initiatieven ontstaan. Denk aan de Artiëstencoalitie. Die is eigenlijk ontstaan buiten de overheid, als ik het zo mag zeggen. Dat is een verzameling van verschillende belangenbehartigers voor de kunsten. Dat is toch wel een

duidelijke gesprekspartner met een duidelijke opdracht. Die hebben ook redelijk wat contact gehad met de overheid in het kader van corona.

Wat voor de N-VA belangrijk is, is gewoon de duidelijkheid, de goede taakomschrijving: wie doet wat? Dat is heel belangrijk. Het heeft weinig zin dat je telkens dubbelop moet werken. We hebben vorige week ook nog zo'n vraag gekregen voor nog maar eens een kenniscentrum vanuit een belangenbehartiger. Ik denk niet dat dat de weg is die we op moeten gaan. We moeten enkel de rollen goed onderscheiden en ik denk dat we daardoor voort kunnen. Dat kerntakendebat op het niveau van belangenbehartigers en steunpunten moet dus gewoonweg voortgaan.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u wel, collega D'Hose, en ook mijn felicitaties voor uw verjaardag.

Minister-president, bedankt voor uw uitgebreide antwoord. Het is een belangrijke vraag. Het is eigenlijk een vraag die peilt naar hoe we de bakens gaan uitzetten van ons cultuurbeleid in Vlaanderen voor de toekomst.

U had het ook over de kerntaken van de overheden. U zei dat het belangrijk is dat we ons buigen over die kerntaken van de overheden, de Vlaamse overheid en de verschillende overheden. Het is goed om kerntaken scherp te stellen, maar voor ons zou het niet mogen leiden tot de afbouw van die kerntaken. Dus ik hoop dat dat niet de bedoeling is.

Ook bij de oefening van de brede heroverweging heb ik al eens de vrees geuit dat het vooral geen besparing mag worden. Ik ga er ook van uit dat dat niet de bedoeling is.

Tot slot zou ik mij willen aansluiten bij de opmerking van collega Meuleman met betrekking tot de cultuur- en gemeenschapscentra. We hebben het er vorige week over gehad. Die voelen zich wat ondergeschoven. Ik zou haar oproep willen ondersteunen om daar in die dataverzameling ook op in te zetten, ook al gaf u in uw antwoord aan dat de cultuur- en gemeenschapscentra nu volledig weg zijn uit de verantwoordelijkheid van Vlaanderen en naar de gemeenten gegaan zijn. Maar dat wil niet zeggen dat we niet moeten monitoren wat er op dat gemeentelijke niveau gebeurt. Ik wil dus graag die vraag aan u stellen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, voor alle duidelijkheid, dat resultaat van de studie in het kader van de brede heroverweging wordt in de tweede helft van juni opgeleverd.

Ik kom tot de bevraging bij de sector van de culturele centra. Collega's, ik ben er de man niet naar om te flipfoppen van de ene week naar de andere. Dus neen, wij beschouwen de culturele centra door de overdracht van de middelen in het Gemeentefonds als een verantwoordelijkheid van de lokale besturen. Ik ga dus die bevraging niet uitbreiden naar de culturele centra.

Mijnheer Van de Wauwer, de hervormingen binnen het departement zijn mee in het onderzoek betrokken. Dat is dus inclusief.

Mevrouw Segers, afbouw van de kerntaken is een contradictio in terminis, denk ik. In het geheel van taken zijn er kerntaken en niet-kerntaken. De kerntaken gaan we natuurlijk niet afbouwen, dat is een contradictio in terminis. Wat betreft het afbakenen van kerntaken en niet-kerntaken, kun je in de niet-kerntaken natuurlijk wel zeggen wie het beste geplaatst is om die voor zijn rekening te nemen. Maar dat wij kerntaken niet gaan afbouwen, daar mag u op beide oren over slapen.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, bedankt voor de bijkomende informatie. We kijken uit naar de verdere onderzoeken en stappen die genomen zullen worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de erkenning van cultuur in het operationeel programma Interreg VI Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen – 3590 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Manuela Van Werde

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik werd gecontacteerd door een aantal culturele spelers over het zogenaamde Interreg-programma France-Wallonie-Vlaanderen 2021-2027. Blijkbaar wordt dat Interreg-programma momenteel opgemaakt. Ik heb ook begrepen dat uw kabinet ook een dergelijk schrijven heeft gekregen.

Concreet gaat het om een EFRO-programma (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling), dat 170 miljoen euro investeert in grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen, Frankrijk en Wallonië. Na zes jaar afwezigheid van cultuur binnen dit programma – het werd in 2015 geschrapt – verschijnt cultuur opnieuw in de vooropgestelde prioriteiten. Dat is supergoed nieuws.

Maar er rijst blijkbaar een groeiende vraag over de kern van die erkenning, met name de rol van de kunstenaar, artistieke creatie, productie en presentatie binnen Interreg VI. Zo is er ongerustheid over dat die kern van cultuur níét ontvankelijk zou zijn voor steun, waardoor de sector zelf natuurlijk in de kou zou blijven staan. We hebben in coronatijden gezien dat de meest geïmpacteerde de individuele kunstenaar was. Hier zouden we dus wel een probleem kunnen hebben, zeker wat de culturele samenwerking tussen Vlaanderen en Frankrijk voor kunst en cultuur in de grensregio's betreft.

We hebben het in het verleden al gezien. Die fondsen kunnen echt het verschil maken wat betreft culturele ontwikkelingen, die culturele drive die komt. Ik heb dat bijvoorbeeld heel fel gezien in Kortrijk, ook hier in Gent, omdat die samenwerking echt fenomenaal was. Bijvoorbeeld in samenwerking met partners in Wallonië of Hauts-de-France kun je toch wel mooie zaken zien ontstaan.

Minister-president, ik heb begrepen dat u ook deze brief ontvangen hebt. Klopt eigenlijk die ongerustheid van de individuele kunstenaars dat zij niet in aanmerking zouden komen voor Interreg VI?

Als die ongerustheid klopt, kunt u daar iets aan doen? Wordt u betrokken bij de opmaak van het programma? Of kunt u hiervoor contact opnemen met het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO)?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, sta me toe uw eerste en derde vraag samen te beantwoorden. Ik heb de open brief inderdaad goed ontvangen en met aandacht gelezen. Mijn kabinet en administratie zijn op de hoogte van de bezorgdheden van de initiatiefnemers van de brief.

De opmaak van het Interreg VI Wallonië-Frankrijk-Vlaanderen zit in de laatste fase. Ik ben niet rechtstreeks betrokken bij de opmaak van het programma, maar als minister van Cultuur heb ik wel de nodige inspanningen geleverd om in de programma-uitwerking aandacht te krijgen voor het belang van cultuur en de rol van culturele actoren. Minister Crevits en VLAIO hebben aangegeven dat die bezorgdheden worden meegenomen in de opmaak van het programma.

Het programma biedt ruimte voor de culturele sector om de basisopdrachten van het programma te versterken en te versnellen, in samenwerking met andere sectoren en domeinen. Alle programmaonderdelen staan open voor bijdragen vanuit de culturele sector, ongeacht of het nu gaat over onderzoek en innovatie, digitalisering, klimaattransitie, circulaire economie enzovoort. Belangrijk is dat de culturele sector zijn innovatiekracht uitspeelt binnen deze thema's.

Er zijn ook een aantal specifieke programmaonderdelen, zoals het uitwerken van een geïntegreerd grensoverschrijdend cultureel-toeristisch aanbod, waar cultuur en erfgoed een specifieke rol kunnen spelen. Maar ook de veerkracht van de culturele sector met acties gericht op gezamenlijke grensoverschrijdende professionalisering is een belangrijk thema. Projecttypes zoals People2People-microprojecten worden verdergezet. Hierbij kan cultuur als bindmiddel worden ingezet.

Dit zevenjarig programma is met andere woorden een groot flexibel kader dat in de praktijk opgevuld zal moeten worden met wat er zich aandient aan projecten. VLAIO heeft alvast aangegeven ondersteuning te bieden bij het 'Interreg-proof' maken van projectvoorstellen. Mijn administratie werkt ook nauw samen met Cultuurloket, het Vlaams-Europees verbindingagentschap (VLEVA) en VLAIO om ervoor te zorgen dat de culturele en creatieve sectoren beter hun weg vinden naar Interreg, maar ook naar andere Europese ondersteuningsprogramma's, zodat deze nog breder bekend en benut worden.

Zowel minister Crevits als ikzelf hebben inmiddels een reactie verstuurd naar de initiatiefnemers van de open brief om hen te informeren over dit alles.

De spelregels van de Interreg-programma's en ook andere Europese cultuursubsidies – bijvoorbeeld Creatief Europa – zijn anders dan de criteria die gelden voor de nationale en lokale reglementen en oproepen. Individuen komen niet rechtstreeks in aanmerking voor Europese subsidies, tenzij je bijvoorbeeld deelneemt aan een Erasmusuitwisseling of steun krijgt als onderzoeker onder Horizon Europe. Enkel organisaties met een rechtspersoonlijkheid kunnen deelnemen aan Europese financieringsprogramma's. Individuele artiesten kunnen wel onrechtstreeks in aanmerking komen als begunstigde van een project.

Voor financiële steun kunnen individuele kunstenaars vanaf 2022 opnieuw terecht onder de vlag van de culturele samenwerkingsovereenkomst tussen Vlaanderen en de regio Hauts-de-France. We hebben die overeenkomst begin 2021 vernieuwd voor de duur van vier jaar. Met deze samenwerking willen we onder meer opkomend talent ondersteunen.

Ik ben ervan overtuigd dat de verschillende instrumenten die voor deze regio beschikbaar zullen zijn, elkaar zullen versterken en voor een positieve dynamiek zullen zorgen voor de culturele sector.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord en voor de stappen die u hieromtrent hebt ondernomen richting minister Crevits. Zoals u aangeeft, is het een groot kader waar heel veel mogelijk is. Het is een kwestie van hen begeleiden om de weg te vinden.

Hebt u een idee wanneer het definitieve programma wordt afgeklopt?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, u hebt verwezen naar minister Crevits. Zij heeft een brief gestuurd aan Rudy Demotte als voorzitter van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai. De brief is mooi opgesteld. Ik wil daar de aandacht op vestigen omdat zowel de minister-president als minister Crevits initiatief hebben genomen met heel veel nadruk op het belang van cultuur, erfgoed en samenwerkingsverbanden in die regio's. De regering is heel duidelijk ontvankelijk voor die oproep. Hierbij wil ik de tussenkomst van de minister kracht bijzetten.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, dat moet eind dit jaar worden afgerond want het moet opstarten begin volgend jaar.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het evaluatierapport over de taxshelter 2020 – 3614 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Manuela Van Werde

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, zoals gebruikelijk heeft het departement Cultuur, Jeugd en Media ook dit jaar een uitvoerig evaluatierapport opgesteld dat een beeld schetst van de omvang van de aanvullende financiering die de audiovisuele sector en de sector van de podiumkunsten in Vlaanderen het voorbije jaar verwierf via het fiscaal gunstregime van de taxshelter.

Ook al was 2020 atypisch, dit rapport geeft toch een mooi beeld en genuanceerde en interessante informatie. Aangezien 2020 atypisch was, is het moeilijk om hele evoluties te schetsen.

Ik zal niet ingaan op de details van de conclusies, maar het rapport maakt melding van 17 miljoen euro minder inkomsten langs Vlaamse zijde in 2020 in vergelijking met 2019. Uitgesplitst per sector gaat het meer concreet over een kleine daling van ongeveer 5 procent voor wat de audiovisuele sector betreft, maar een opmerkelijke daling met bijna 42 procent voor de podiumkunsten.

In de slotbemerking van het rapport staat het volgende te lezen: "Specifiek voor podiumkunsten werd vanaf eind oktober 2020 livestream tijdelijk toegelaten voor de voltooiing van het werk. Dit geeft productievennootschappen de kans om naar het publiek toe te gaan, in plaats van de productie uit te stellen naar een latere datum. Dit gegeven doet uiteindelijk vragen rijzen of de wetgeving niet dient mee te gaan met de evoluties in de sector en of genres en vertoningen nog wel duidelijk kunnen worden afgelijnd. De virtuele beleving van podiumkunsten maakt het voor productievennootschappen mogelijk om hun podiumwerken aan een breder publiek te tonen, om toeschouwers te bereiken die anders mogelijk niet naar een voorstelling (kunnen) komen."

Het succes van de taxshelter voor alle betrokken sectoren staat of valt met een gezond investeringsklimaat voor producenten en investeerders. De COVID-19-crisis heeft dit gezond investeringsklimaat serieus onder druk gezet en de winsten van veel bedrijven afgeroomd. De grote instroom van aanvragen in de laatste drie

maanden van 2020 voor podiumkunstwerken is evenwel hoopgevend en lijkt alvast te suggereren dat er gelukkig nog steeds investeerders zijn die middelen beschikbaar hebben om te investeren.

Minister-president, gezien het atypische karakter van 2020, en het rapport dat een evolutie weergeeft sinds 2016 voor de audiovisuele sector en later de podiumkunsten, welke beleidsmatige conclusies kunnen we uit dit evaluatierapport trekken? Hoe evalueert u de tijdelijke aanpassing van de taxshelter naar aanleiding van corona? Welke zaken moeten we meenemen in een evaluatie? Zijn er mogelijks wijzigingen, verleningen, bijsturingen nodig aan de taxshelter in het kader van de relance?

Hoe staat u tegenover het punt om de virtuele beleving van podiumkunsten permanent toe te staan binnen een fiscaal gunstregime? Zijn er bepaalde inzichten en voorstellen die via het samenwerkingsakkoord tot aanpassing of informatiedeling met het federale niveau en eventueel aanbevelingen naar het federale niveau kunnen leiden?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Kunnen we conclusies trekken, mevrouw Coudyser? De verlaging van de investeringen situeert zich vooral bij de podiumkunsten, waar 14 miljoen euro minder werd opgehaald dan in 2019. Dit is zeker en vast een aanzienlijk bedrag, maar dient ook in een breder perspectief bekeken te worden. De effectieve cijfers van de investeringen hebben betrekking op de neergelegde raamovereenkomsten bij de FOD Financiën. Gelet op het feit dat het investeringsklimaat het hele jaar door een grote onbekende was, werden pas op het einde van het jaar de meeste raamovereenkomsten afgesloten.

Wanneer ik kijk naar de geraamde investeringen die zijn opgenomen in de erkenningsaanvragen, zie ik dat het aandeel van de investering ten opzichte van het productiebudget in dezelfde lijn ligt als het jaar voordien. In 2020 werden 253 werken erkend, tegenover 326 in 2019. Voor 2020 was het opvallend dat de productiebudgetten lager waren, een gegeven dat samenhangt met de disciplines, waarvan de ene al kostenintensiever is dan de andere.

Voor de audiovisuele werken is er eveneens een daling in de effectieve investeringen, maar wel een stijging in de geraamde investeringen op basis van de erkenningsaanvragen.

Voor de volledigheid wil ik nog even meegeven dat de effectieve investeringen betrekking kunnen hebben op werken die al eerder dan in 2020 werden erkend en dat voor de in 2020 erkende werken nog bijkomende investeringen kunnen worden opgehaald in 2021. Je moet dat dus altijd over drie jaar beschouwen.

Ik kom tot uw vraag of er bijkomende bijsturingen nodig zijn. Beide sectoren hadden overduidelijk te kampen met beperkingen voor de creatie. Voor de podiumkunstensector kwam daar nog de beperking bovenop dat vertoning voor een live publiek slechts voor een heel korte periode en binnen bepaalde normen was toegelaten.

De verlenging van de termijn voor de in aanmerking komende uitgaven was een belangrijk gegeven voor beide sectoren, zodat de werken kunnen worden voltooid. De circulaire liet bovendien toe dat raamovereenkomsten eenmalig konden worden overgedragen naar een ander in aanmerking komend werk, zodat de aangetrokken investering wel degelijk kan worden ingezet wanneer het oorspronkelijk erkende werk niet kan worden voltooid. Hier is effectief gebruik van gemaakt, maar informatie op het niveau van de raamovereenkomsten wordt niet vrijgegeven.

Voor de podiumkunsten zijn er evenwel een aantal werken die in première zijn gegaan vlak voor de lockdown in maart 2020. Voor deze werken wordt voorzien dat het aantal oorspronkelijk geplande opvoeringen binnen de maand na de première nog in aanmerking komt zodra deze werken wel opnieuw kunnen worden uitgevoerd.

Of het wenselijk is de virtuele beleving van podiumkunsten toe te staan binnen een fiscaal gunstregime? Naar aanleiding van de evoluties in de podiumkunstensector en de audiovisuele sector, heb ik recent een schrijven gericht aan mijn federale collega om de rechtszekerheid bij zowel de sector als bij de investeerders duurzaam te garanderen. Livestreaming van podiumwerken was een van de aandachtspunten. Specifiek voor podiumkunsten werd vanaf eind oktober 2020 livestream dus tijdelijk toegelaten voor de voltooiing van het werk. Op die manier kon het podiumwerk vertoond worden in plaats van de productie uit te stellen naar een latere datum. De virtuele beleving van podiumkunsten maakte het voor productievennootschappen mogelijk om hun podiumwerken aan een breder publiek te tonen, om toeschouwers te bereiken die anders mogelijk niet naar een voorstelling kunnen of willen komen.

Intussen werd mij wel bevestigd dat de mogelijkheid om het werk via streaming in première te laten gaan, een uitzonderlijke en tijdelijke maatregel is, welke niet bedoeld is te bestendigen. De essentie van een podiumwerk blijft natuurlijk een live vertoning voor een fysiek aanwezig publiek, al heeft de voorbije periode bewezen dat alternatieve vertoningsvormen ook hun weg naar het publiek vinden en het wordt niet uitgesloten dat werken later via onlineplatformen verder worden vertoond. In de geest van de wet is de aanvullende financiering gericht op de creatie van de podiumwerken.

In de marge merk ik ook op dat niet iedere discipline binnen de podiumkunsten zich even goed leent voor een livestream. De totaalbeleving is eveneens belangrijk voor het publiek en de uitvoerders.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Dank u voor het antwoord. Ik denk dat we kunnen concluderen dat de taxshelter sowieso een aantrekkelijke manier blijft voor bedrijven om te investeren in de audiovisuele sector en in de podiumkunsten, en dus een interessante aanvullende bron van inkomsten is.

De grote vraag blijft natuurlijk hoe we ervoor kunnen zorgen dat de investeringen van de bedrijven voor die taxshelter hoog blijven en eventueel nog kunnen worden verhoogd. Dat is altijd een onzeker gegeven, zeker in deze crisis. Misschien zal dat ook de volgende jaren nog wel onzeker blijven. Het is dus afwachten of en hoe die bewegingen zich doorzetten.

Een andere vraag, daarbij aansluitend, is natuurlijk de vraag wat ook de komst van gaming zal opleveren in het landschap en hoe dat zich zal verhouden tot de twee anderen.

Ik heb nog enkele bijkomende vragen. Bij de vraag vorig jaar naar aanleiding van het evaluatierapport van 2019 had ik de suggestie gedaan om, naast dat periodieke cijfermateriaal en de analyse die men doet in het huidige evaluatierapport, ook eens een onderzoek in te stellen naar bepaalde indirecte effecten. U antwoordde dat daarvoor uiteraard een breder onderzoek nodig is. Acht u het opportuun om zo'n breder onderzoek te doen? Is nu het ideale moment om dat te doen, zodat we toch ook zicht krijgen op die indirecte effecten van de taxshelter? Is het de Vlaamse overheid die dat zal doen, of is er een mogelijkheid om dat ook in samenspraak met de andere gemeenschappen te doen?

Het wetsvoorstel voor een taxshelter voor gaming is niet goedgekeurd door de Europese Commissie. Minister Van Peteghem werkt nu aan een aangepast voorstel. Zijn er punten die u bij hem onder de aandacht wilt brengen? Bij de Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten (VOFTP) blijft men natuurlijk bezorgd over het effect van de uitbreiding van de taxshelter voor de audiovisuele sector tot gaming. Die bezorgdheid is natuurlijk niet nieuw. Die kennen we ook. Ziet u mogelijkheden om die bezorgdheid van VOFTP weg te werken?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Mevrouw Coudyser, dank u wel voor uw belangrijke vraag. Ik wil me daar graag bij aansluiten, zeker en vast wat uw laatste opmerking betreft. De bezorgdheid van VOFTP moeten we absoluut meenemen om onze Vlaamse audiovisuele sector springlevend te houden. Wat de suggestie betreft om via de taxshelter financiering te vinden voor streams: dat lijkt me ook wel een goed idee te kunnen zijn. Nu is het zo – want ik zag die opportuniteit wel – dat ik dit academiejaar promotor ben van een mooie thesis over die problematiek, gemaakt door Zita Luna De Clerck. Zij heeft bekeken of er bereidheid is, hoe de muziekliefhebber dat digitale aanbod ziet. Daar komen toch wel enkele interessante zaken uit, die ik meegeef en die dat eigenlijk wel ondersteunen. Mensen zeggen dat je de ervaring van een live event niet kunt vervangen via streaming, maar dat betekent niet dat er geen potentieel is, is de conclusie. Virtuele evenementen kunnen een mooie aanvulling zijn. Er is bijvoorbeeld blijkbaar wel veel betaalbereidheid voor een soort Netflix met streams van culturele evenementen, zoals Podium 19. Ook een belangrijke opmerking was dat mensen de kwaliteit van die streams heel belangrijk vinden. Dat mag niet zomaar een captatie zijn. Er moet wel kwalitatief en creatief mee worden omgesprongen. Dat zouden precies het soort opnames kunnen zijn die volgens mij in die taxshelter zouden kunnen worden meegenomen. Alleszins levert de thesis genoeg conclusies om te ondersteunen dat men dit permanent zou houden.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Coudyser, ik denk dat de indirecte effecten inderdaad moeten worden onderzocht, maar nu lijkt me echt niet de goede tijd. Je hebt nu immers geen standaardreferentieperiode. Ik denk dus dat dat moet worden gedaan in een wat stabielere periode.

Wat de gaming betreft: we hebben die opmerking inderdaad gemaakt in onze brief aan minister Van Peteghem. We hebben gevraagd dat er door de uitbreiding van de taxshelter naar de gamesindustrie geen oneerlijke concurrentie zou ontstaan tussen de verschillende taxshelters, dus die voor gaming, voor audiovisueel werk en voor de podiumkunsten. Ik ben ervan overtuigd dat dit openen voor de gamesindustrie de totale taxshelterpot wel zal vergroten. Dat zal meer geld mobiliseren. Mijn intuïtieve aanvoelen is echter dat, als dat niet wordt gekaderd, dat voor de audiovisuele sector en de podiumkunsten een lichte daling zal geven. De totale pot zal wel toenemen, er zullen wel meer mensen worden aangetrokken, maar ik denk dat er ook een kannibalisering zal zijn van die twee andere sectoren. Dat is dus zeker iets wat we in het oog moeten houden.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik begrijp dat het nu niet het moment is om ook naar die indirecte effecten te kijken, maar het lijkt me wel goed om dat toch ook eens mee in kaart te brengen.

De uitbreiding tot gaming zal inderdaad meer geld met zich meebrengen, maar we moeten dat opvolgen. Zolang dat niet in de praktijk wordt gebracht en we geen evolutie gedurende een aantal jaren kunnen bekijken, moeten we dat natuurlijk

goed blijven opvolgen en de bezorgdheid van VOFTP en alle bezorgdheden die daarover leven meenemen.

Het klopt dat dat digitale aanbod een meerwaarde heeft, dat dat eventueel een bijkomend publiek kan aantrekken. Ik volg mevrouw Segers daarin. Ik begrijp echter ook wel dat de taxshelter overwegend voor de creatie van stukken is bedoeld. Als men iets capteert en digitaal aanbiedt, dan is dat natuurlijk geen nieuwe creatie. We moeten dus heel voorzichtig zijn en blijven wat dat betreft. Ik begrijp dat we dat tijdelijk hebben gedaan, maar ik hoed me er toch even voor om dat definitief, blijvend op te nemen in de wetgeving. Dat wou ik verduidelijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.